

УКРАЇНА-2050
UKRAINE-2050

Звіт №3 Постійної міжнародної місії медіа-моніторингу щодо дезінформації відносно України та української діаспори за період з 24 лютого 2022 року по 24 лютого 2023 року

Дезінформація є частиною арсеналу зброї Росії в її геноцидній війні проти України та гібридній агресії проти Заходу.

Кремль користується потужною машиною дезінформації, яка поширюється через широку мережу пропагандистських ресурсів, активно намагаючись виправдати свою тотальну війну проти України, дискредитувати Україну, її владу, армію та народ, а також послабити підтримку України за кордоном.

У зв'язку з цим, Україна та її 20-мільйонна українська діаспора повинні докладати усіх зусиль для протидії дезінформації і тим самим забезпечити, щоб міжнародна спільнота формувала свою думку і приймала рішення відносно України і української діаспори на основі правдивої інформації.

Задля сприяння цим цілям, 25 січня 2021 року Громадська організація «Україна-2050» розгорнула Постійну міжнародну місію медіа моніторингу щодо дезінформації відносно України та української діаспори, яка:

- 1) здійснює моніторинг засобів масової інформації, соціальних мереж та інших інформаційних ресурсів у різних країнах світу щодо дезінформації відносно України та української діаспори;
- 2) аналізує результати цього моніторингу; та
- 3) вживає заходи для сприяння протидії таким дезінформації.

Наша Місія нараховує 169 членів з 56 країн, які на волонтерських засадах здійснюють медіа-моніторинг 42 мовами світу від 4 червня 2021 року.

Оскільки наша Місія хоче привернути увагу широкої громадськості та підвищити обізнаність суспільства про дезінформацію, ми провели три онлайн-тренінги про дезінформацію – українською мовою [27 березня](#) і [30 жовтня 2021 року](#) та англійською мовою [15 травня 2021 року](#). Ці онлайн-тренінги були записані і їх можна переглянути на *YouTube* каналі Громадської організації «Україна-2050».

Перший Звіт нашої Місії був офіційно представлений 31 серпня 2021 року та покривав період від 4 червня 2021 року – офіційного початку діяльності Місії – до 24 серпня 2021 року – 30-ї річниці відновлення незалежності України.

Другий Звіт нашої Місії був офіційно представлений 24 серпня 2022 року та покривав період від 24 серпня 2021 року до початку повномасштабної війни Росії проти України 24 лютого 2022 року.

Сьогоднішній Звіт покриває період від 24 лютого 2022 року – початку повномасштабної війни Росії проти України – до 24 лютого 2023 року.

Цей Звіт висвітлює інформаційне підґрунтя, яке формувалося російською пропагандою під час повномасштабної війни Росії проти України.

У Звіті подано перелік виявлених дезінформаційних наративів, які були класифіковані за метанаративами задля кращого розуміння загальної картини інформаційної війни Росії проти України.

Представлено сім дезінформаційних метанаративів, їх мету та перелік включених до них дезінформаційних наративів:

I) «НАТО на чолі із США та за підтримки Заходу – це агресор, який розв’язав війну проти Росії в Україні» – дезінформаційний метанаратив російської пропаганди, направлений на те, щоб перекласти відповідальність за війну в Україні на США та НАТО, а також дискредитувати Захід і розділити його єдність.

В рамках цього метанаративу зафіксовано наступні дезінформаційні наративи:

1. Захід, будучи під контролем транснаціональних корпорацій, прагне знищити Росію, російську мову та культуру;
2. США встановили та підтримують маріонетковий неонацистський режим в Києві, починаючи з організованого США державного перевороту в Україні 2014 року;
3. США та НАТО з 2014 року готувалися до військової агресії проти Росії, використовуючи Україну;
4. За підтримки США в мережі секретних лабораторій на території України здійснювалась розробка біологічної та хімічної зброї для застосування проти Росії;
5. США та НАТО перетворили громадянський конфлікт в Україні на повномасштабну війну Заходу проти Росії;
6. США та НАТО несуть відповідальність за розв’язання війни в Україні;
7. Росія в Україні фактично воює проти НАТО, оскільки Україна окупована НАТО;
8. США та НАТО не зацікавлені у встановленні миру в Україні;
9. Польща має наміри захопити західні області України;
10. Санкції Заходу проти Росії нелегітимні і конфіскація Заходом російських активів є крадіжкою;
11. Захід потурає нацизму, підтримуючи Україну;
12. ЄС політично залежний від США і не здатний вести самостійну політику, зокрема щодо України;
13. США прагнуть зруйнувати відносини ЄС з Росією, щоб ослабити енергетичну безпеку та економічне благополуччя ЄС;
14. США ймовірно використали секретну геофізичну зброю, що стало причиною землетрусів у Туреччині;
15. Росія може застосовувати ядерну зброю у війні в Україні, тому що це війна за виживання Росії.

II) «Україна – неонацистська, агресивна та штучна держава» – дезінформаційний метанаратив російської пропаганди, направлений на те, щоб дискредитувати Україну, дегуманізувати її владу, армію та населення, заперечити право на існування України і цим виправдати вторгнення Росії в Україну.

В рамках цього метанаративу зафіксовано наступні дезінформаційні наративи:

1. Україною управляють нацисти;
2. Збройні Сили України є армією нацистів та фашистів;
3. Населення України в своїй більшості є жертвою української нацистської пропаганди;
4. Україна потребує «денацифікації»;
5. Україна здійснювала геноцид жителів Донбасу, зокрема протягом 8 років обстрілюючи Донбас;
6. Захід роками «накачував» Україну зброєю, тому вона потребує «демлітаризації»;

7. Україна планувала напад на Білорусь в лютому 2022 року;
8. Україна планувала наступальну операцію на Крим і Донбас у березні 2022 року;
9. Україна здійснювала спроби створити ядерну зброю, розробляла хімічну та біологічну зброю;
10. Російська «спеціальна військова операція» була вимушеним заходом для самозахисту Росії від запланованої української агресії;
11. Україна – штучна держава, створена завдяки Леніну;
12. Українська мова – спольщений російський діалект;
13. Україна не має історичних прав на Північне Причорномор'я (Дніпропетровська, Запорізька, Миколаївська області, більша частина Херсонської, Кіровоградської, Одеської і Донецької областей, Кримський півострів);
14. Росія не окупує незалежну державу Україну, а звільняє історично російські території від Київського неонацистського режиму.

III) «Захід робить помилку, надаючи зброю та іншу допомогу для України, а також застосовуючи санкції проти Росії» – дезінформаційний метанаратив російської пропаганди, направлений на те, щоб підірвати довіру Заходу до України, залякати прогнозованими Росією наслідками такої політики Заходу та зірвати постачання військової та іншої допомоги Україні.

В рамках цього метанаративу зафіксовано наступні дезінформаційні наративи:

1. В Україні йде громадянська війна двох частин російського народу;
2. Внаслідок надання Заходом зброї для України війна затягується, що приносить тільки більшу кількість жертв серед цивільного населення та переселенців з України до ЄС;
3. Україна здійснює перепродаж зброї, яка надається в рамках військової допомоги від Заходу;
4. Надана Заходом військова допомога Україні використовується ЗСУ для вбивства мирного населення Донбасу;
5. Країни Заходу більше не хочуть і не можуть допомагати українським переселенцям;
6. Санкції проти Росії більше шкодять Заходу ніж Росії.

IV) «Україна здійснює воєнні злочини і терористичні акти проти свого населення та організовує постановки масових жертв цивільного населення з метою звинуватити Росію» – дезінформаційний метанаратив російської пропаганди направлений на те, щоб звинуватити Україну у воєнних злочинах і терористичних атаках здійснених Росією та дискредитувати докази проти Росії й заперечити її причетність.

В рамках цього метанаративу зафіксовано наступні дезінформаційні наративи:

1. Українські військові систематично обстрілюють Запорізьку атомну електростанцію, внаслідок чого виникають загрози ядерної катастрофи;
2. Україна використовує атомні електростанції як склади для зберігання зброї та боєприпасів;
3. Драматичний театр в Маріуполі, де знаходилось бомбосховище для цивільного населення, був підірваний українським «Азовом»;
4. Саме українською ракетою був нанесений удар по залізничному вокзалу в Краматорську;

5. Ракетна атака на торговий центр в Кременчуці – це провокація ЗСУ, щоб звинуватити Росію та отримати більше зброї від Заходу;
6. Україна обстріляла підконтрольну Росії колонію в Оленівці (Донецька область) з українськими військовополоненими, щоб в українських військових не було бажання здаватися в полон, по іншій версії – щоб українські військовополонені не свідчили про воєнні злочини України;
7. Україна ініціює постановки з акторами та манекенами, щоб створити «картинку» масових жертв серед мирного населення після відходу росіян з Київщини, Харківщини та інших регіонів;
8. В житловий будинок у Дніпрі 14 січня 2023 року влучила ракета Військ протиповітряної оборони України;
9. Те що Захід називає примусовим переміщенням та «фільтрацією» населення на зайнятих Росією територіях України є насправді заходами реєстрації українських біженців;
10. Попадання ракет по цивільній інфраструктурі та житлових будинках – це наслідок невдалих пусків ракет української протиповітряної оборони для збиття російських ракет, направлених виключно на військові об'єкти;
11. Заклади культури та освіти, релігійні об'єкти, медичні заклади, спортивні заклади, об'єкти туризму, житлові будинки, інші об'єкти цивільної інфраструктури, які були знищені Росією в Україні – використовувались для дислокації українських військових або іншим чином сприяли українській армії;
12. Виключення електропостачання для українців пов'язані не стільки з атаками Росії на енергетичну інфраструктуру, яка працює на українську армію, а переважно внаслідок експорту Україною електроенергії в Європу.

V) «Україна забороняє та утискає все російське» – дезінформаційний метанаратив російської пропаганди, направлений на те, щоб створити враження утисків в Україні російськомовного населення, громадян України російського походження, російської мови та культури.

В рамках цього метанаративу зафіксовано наступні дезінформаційні наративи:

1. В Україні забороняють спілкуватися російською мовою;
2. В Україні заборонили книги російською мовою;
3. З бібліотек України вилучать всю російську літературу;
4. В Україні дискримінується російськомовне населення та громадяни України російського походження;
5. Мобілізація в Україні здійснюється переважно серед російськомовного населення та переважно в російськомовних регіонах.

VI) «Росія є гуманною державою, яка жорстко відстоює свої інтереси» – дезінформаційний метанаратив російської пропаганди, направлений на те, щоб представити дії Росії в Україні правомірними та досить гуманними, а також такими, що мають підтримку зі сторони українського населення.

В рамках цього метанаративу зафіксовано наступні дезінформаційні наративи:

1. Більшість українців підтримують російську «спецоперацію» і очікують звільнення, окрім незначного відсотка українських націоналістів;
2. Росія атакує тільки військові об'єкти і цивільному населенню нічого не загрожує;
3. ЗСУ є єдиною загрозою для Запорізької атомної електростанції, яку росіяни охороняють;

4. Україна перетворила Маріуполь на руїни, а Росія натомість буде відновлювати місто;
5. Не Росія, а Україна зриває організацію «зелених коридорів» для евакуації населення й постачання гуманітарної допомоги;
6. Відступ Росії з острова Зміїний – це жест доброї волі Росії, щоб продемонструвати сприяння Росії в організації гуманітарного коридору для експорту українського зерна;
7. Відступ російських військових з Харківської області та Херсону – це жест доброї волі, щоб продемонструвати готовність росіян до вирішення конфлікту дипломатичним шляхом;
8. Більшість українських біженців шукають притулок у Росії;
9. Росія не здійснює насильницьких депортацій населення з України, евакуація людей здійснюється добровільно;
10. Росія намагається мінімізувати жертви серед цивільного населення, тому російський наступ періодично сповільнюється;
11. Жителі Запорізької та Херсонської областей мають право на самовизначення згідно зі Статутом ООН; проведені референдуми в зазначених областях законні, голосування здійснювалось добровільно та в своїй більшості населення областей підтримує приєднання до Росії.

VII) «Росія – остання опора духовності в Європі та спроможний лідер глобального руху проти Західного неокolonіалізму» – дезінформаційний метанаратив російської пропаганди, направлений на те, щоб представити надзвичайну месіанську роль Росії.

В рамках цього метанаративу зафіксовано наступні дезінформаційні наративи:

1. Росія бореться проти Західного неокolonіалізму і її підтримує в цьому значна частина світу;
2. Росія рятує світ від сатанинського розгулу та бездуховності Заходу;
3. Український режим знищує православ'я через утиски єдиної канонічної Української православної церкви Московського патріархату;
4. Україна потребує «десатанізації», оскільки відмовилась від православних цінностей та потурає численним релігійним сектам;
5. Росія змушена захищати Донбас, Україну та світовий геополітичний порядок, який порушений Заходом, тим самим Росія захищає своє право на існування та збереження традиційних моральних цінностей.

Місія продовжує свою роботу, здійснюючи моніторинг та аналіз російської дезінформації під час триваючої геноцидної війни Росії проти України, про що Місія представить результати у наступному Звіті.

Вся актуальна інформація про Місію доступна у розділі «Медіа» на веб-сайті Громадської організації «Україна-2050»: www.ukraine-2050.org.

23 травня 2023 року

Евген Чолій

Голова Постійної міжнародної місії медіа-моніторингу
щодо дезінформації відносно України та української діаспори

Громадська організація «Україна-2050» є неприбутковою організацією, заснованою, щоб сприяти втіленню в життя за час одного покоління – до 2050 року – стратегії сталого розвитку України, як повністю незалежної, територіально цілісної, демократичної, реформованої та економічно конкурентоспроможної Європейської держави.